

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาชญากรรมนับเป็นปัญหาหนึ่งที่กระทบต่อความสงบสุขของประชาชนในชาติ ในด้านชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาอาชญากรรมถึงแม้จะไม่สามารถขจัดให้หมดไปได้ก็ตาม แต่กลไกทางสังคมก็ไม่ได้ปล่อยให้เกิดอาชญากรรมขึ้นมากมาย หน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรงในการปฏิบัติหน้าที่ได้แก่ กรมตำรวจ ซึ่งมีบทบาทสำคัญของการบังคับใช้อำนาจรัฐเพื่อความผาสุกของสังคม รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยถือเป็นเรื่องสำคัญในการคุ้มครองความปลอดภัยในทุกรูปแบบให้กับประชาชนในชาติเป็นส่วนรวม

กรมตำรวจเป็นหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบต่อประชาชนและต่อประเทศชาติ อย่างมากมาย นอกจากเป็นผู้คุ้มครองสันติสุขให้แก่ประชาชนแล้ว ยังเป็นกำลังสำคัญในการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยของประเทศชาติอีกด้วย จะเห็นได้ว่าลักษณะงานของตำรวจนั้นจะคงเกี่ยวข้องกับประชาชนอยู่ตลอดเวลา จะมีทั้งผู้ที่เสียประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ และผู้ที่ได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ฉะนั้นจึงเป็นการยากที่จะทำให้ทุกฝ่ายเกิดความพอใจได้

จากการศึกษาของกองวิจัยและวางแผนกรมตำรวจ¹ ได้พบว่า สภาพกรุงเทพมหานคร เอื้ออำนวยต่อการก่ออาชญากรรม ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะธรรมชาติแห่งความเจริญค่านการคึกคักสื่อสาร ความแพร่หลายของแหล่งอบายมุข เศรษฐกิจรัดตัว สภาพสังคม และปัญหาอาเสพคึก

---

¹กองวิจัยและวางแผนกรมตำรวจ, "สภาพและสาเหตุของอาชญากรรม" เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พ.ศ.2521, น. 23 - 26.

ในค่านิยมและธรรมชาติแห่งความเจริญนั้น กรุงเทพฯ เป็นที่ตั้งของศูนย์สำคัญ ๆ มากมาย กล่าวคือ เป็นศูนย์ธุรกิจการค้า เพราะเป็นแหล่งกลางการค้าซื้อขาย แลกเปลี่ยนในทางเศรษฐกิจของประเทศ เป็นศูนย์กลางของการคมนาคม นอกจากนี้ ยังเป็นที่ตั้งท่าอากาศยานพาณิชย์และท่าเรือที่ไซเป็นแหล่งรับส่งผู้โดยสารและสินค้าทั้งภายในและภายนอกประเทศ เป็นศูนย์กลางการอุตสาหกรรม เป็นที่ตั้งของพรรคการเมือง โรงงานใหญ่น้อยที่เป็นตัวจักรสำคัญในการเพิ่มผลผลิตของชาติ เป็นศูนย์กลางการศึกษาทุกระดับและเป็นที่ตั้งของสถานที่สำคัญ ๆ รวมทั้งกระทรวงทบวงกรมทั้งหมดด้วยลักษณะธรรมชาติแห่งความเจริญของกรุงเทพฯ ความมั่งคั่งอันสมบูรณ์ของสังคมในเมืองหลวงได้ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจและทำให้อาชญากรรมมากขึ้นตามไปด้วย เพราะมีการแก่งแย่งกันท่ามาหากินและการจัดแบ่งผลประโยชน์กันอยู่เป็นอันมาก

สำหรับด้านการติดต่อสื่อสาร เนื่องจากในปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีได้เจริญก้าวหน้าไปอย่างมาก การติดต่อสื่อสารทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ สะดวกและรวดเร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรศัพท์มือถือที่สามารถนำติดตัวไปในที่ต่าง ๆ ได้ และโทรสารได้พัฒนาขึ้นจนสามารถใช้ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วในทุก ๆ สถานที่ อาชญากรรมจึงสามารถใช้เครื่องมือสื่อสารดังกล่าวในการติดต่อประสานงาน วางแผนในการประกอบอาชญากรรม และวางแผนในการหลบหนีได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้น ทางด้านภาพยนตร์จากต่างประเทศก็มีส่วนในการส่งเสริมการก่ออาชญากรรม เพราะภาพยนตร์ต่างประเทศที่เกี่ยวกับอาชญากรรมที่นำเข้ามาจะทำให้อาชญากรเอาอย่างหรือเลียนแบบอาชญากรที่มีชื่อในภาพยนตร์ เนื่องจากความปกปิดบุคคลที่อยู่ในสังคมย่อมมีการเอาอย่างกัน นอกจากนี้อาชญากรยังได้ใช้ยานพาหนะที่มีความเร็วสูง เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ ประกอบอาชญากรรมแล้วหลบหนี หรือในบางครั้งอาชญากรจากต่างประเทศ อาจเข้ามาก่ออาชญากรรมหรือก่อการร้ายขึ้นภายในประเทศ แล้วหลบหนีออกนอกประเทศได้อย่างง่ายดาย เนื่องจากการคมนาคมสะดวกและรวดเร็ว ทำให้การสืบสวนจับกุมลำบากยิ่งขึ้น จากสภาพดังกล่าวก็จะเป็นเหตุจูงใจให้อาชญากรมีความอยากที่จะก่ออาชญากรรมมากขึ้น

ส่วนการแพร่หลายของแหล่งอบายมุขนั้น กรุงเทพมหานคร มีสถานเริงรมย์ บ่อนการพนัน และหญิงค้าประเวณีที่ตั้งเป็นสำนักหรือที่ติดต่อกันทางโทรศัพท์ (ซึ่งเรียกว่า นางทางโทรศัพท์) เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ในสถานเริงรมย์บางแห่งมีการลักลอบขาย วิกิโอสลามก มีการบริการหญิงเพื่อให้ไปค้าประเวณีกันนอกสถานบริการ หรือในบางแห่ง หญิงโสเภณีจะมาในรูปแบบใหม่ คือมาในรูปแบบของนักร้อง แต่แท้จริงก็คือ โสเภณี นั้นเอง ผู้ให้บริการสามารถจะตกลงราคาและพากันไปร่วมประเวณีกันนอกสถานบริการ นั้น ๆ ได้ ซึ่งในปัจจุบันจะมีอยู่เป็นจำนวนมาก สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นการยั่วยุทางค่าน กามารมณ์ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดอาชญากรรม

ทางด้านเศรษฐกิจ การครองชีพในกรุงเทพฯ สูงขึ้นมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ปัจจัยหลายประการ เช่น ราคาน้ำมันที่สูงขึ้นเนื่องจากปัญหาสงครามระหว่างกองกำลัง สหประชาชาติอันมีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นแกนนำ กับประเทศอิรัก เกี่ยวกับกรณี ที่ ประเทศอิรัก เข้ายึดครองประเทศคูเวต ซึ่งได้ระเบิดขึ้นเมื่อวันที่ 17 มกราคม 2534 จากการที่ผู้ให้บริการเรียกกร้องให้เพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเหตุให้สินค้า ค่าง ๆ มีราคาสูงขึ้น นอกจากนั้นคนจากต่างจังหวัดไหลทะลักกันอพยพเข้ามาในเมืองหลวง เพื่อหางานทำ และได้เข้ามาตั้งหลักแหล่งเป็นชุมชนแออัดทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรม ค่าง ๆ มากมายเช่น ปัญหาเรื่องการก่อคดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ชมขึ้น กระทำชำเรา ค้าและเสพยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น ทางด้านการค้ามีการขยายตัวทาง อุตสาหกรรมและการค้ามากขึ้น เป็นเหตุให้มีการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้า เช่น การ ปลอมแปลงสินค้า ข้าราชการโรค และการใช้เช็คโดยเจตนาที่จะไม่ให้มีการใช้เงินตาม เช็คเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้เนื่องจากการครองชีพสูงขึ้น ชำรภาพการและลูกจ้างได้รับ เงินเดือนหรือค่าจ้างไม่สอดคล้องกับรายจ่าย ทำให้มีการทุจริตค่อนหาที่มากขึ้น

สภาพสังคม ปัญหาเด็กวัยรุ่นที่ตั้งแต่เคิมมาเป็นปัญหาใหญ่ เพราะไม่สามารถ จะควบคุมความประพฤติของเด็กและเยาวชนได้ ทั้งนี้โดยไม่ว่าจะอยู่ที่ใดก็ตามที่เป็นเด็ก นักเรียนพวกเดียวกันเท่านั้น พวกที่ไม่ใช่เด็กเรียนก็มีจำนวนไม่น้อยที่ก่อปัญหาในค่านความ

ประพฤตินั้นไม่สมควร จนถึงขั้นกระทำความผิดกฎหมายอาญา และเนื่องจากสภาพสังคมได้มีผลต่อผู้ที่ประกอบอาชญากรรม โดยทั่วไปการประกอบอาชญากรรมโดยสาเหตุประสงคค่อทรัพย์สิน มักจะกระทำโดยบุคคลที่ยากจน แต่ในนครหลวงบุคคลชั้นกลางมักประกอบอาชญากรรม หรือกระทำความผิดฐานประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน เพื่อแสวงหาสิ่งฟุ่มเฟือยมาสนองความต้องการของคน เพราะความเจริญของวัตถุมีมาก ไม่สมดุลย์กับความเจริญทางจิตใจหรือมโนธรรม นอกจากนี้ในสังคมนครหลวงสตรีต้องออกทำงานนอกบ้าน และมีเสรีภาพยิ่งกว่าในสมัยก่อน ๆ ก่อให้เกิดปัญหาทางครอบครัว การละเมิดประเพณีและศีลธรรมอันดี การคบชู้สาวเป็นมูลเหตุสำคัญของอาชญากรรมเกี่ยวกับเพศและการฆ่าคนตาย เพราะความหึงหวงนอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการหาแหล่งลู่ไม่มีพ้อ โสเภณีและอื่น ๆ อีกมาก

ปัญหายาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ แม้รัฐบาลจะได้ออกกฎหมายที่มีบทลงโทษอย่างรุนแรงถึงขั้นประหารชีวิตก็ตาม ก็ยังมีผู้ลักลอบผลิตและเสพยาเสพติดกันอย่างแพร่หลาย ยาเสพติดให้โทษเป็นสิ่งที่มีมอมเมาผู้เสพติดและมีราคาแพง เมื่อผู้ใดติดยาเสพติดให้โทษแล้ว ก็จะมีความต้องการเสพยาเสพติดให้โทษเข้าสู่ร่างกายเป็นประจำและรุนแรง จึงทำให้ผู้ติดยาเสพติดให้โทษต้องชวนชวายหาเงินมาซื้อยาเสพติดให้โทษ ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตาม จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ก่อให้เกิดอาชญากรรมที่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน บางครั้งอาชญากรอาจจะใช้เค็กหรือเขาวชนเป็นเครื่องมือ โดยวิธีมอมเมายาเสพติดให้โทษแก่เค็กหรือเขาวชน เมื่อเค็กหรือเขาวชนติดยาเสพติดให้โทษแล้วก็จะใช้เค็กหรือเขาวชนประกอบอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อแลกกับยาเสพติดให้โทษ

ในปัจจุบันการสืบสวนสอบสวนจับกุมฟ้องร้องผู้กระทำความผิดว่าเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งประการหนึ่งของตำรวจ ทั้งนี้จากการสืบสวนสอบสวนเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญยิ่งในการดำเนินคดีอาญา การสืบสวนและสอบสวนมีผลกระทบโดยตรงต่อการสร้างหรือทำลายกระบวนการยุติธรรม หากการสืบสวนและสอบสวนมิได้กระทำอย่างมีประสิทธิภาพ

ขาดหลักการและเหตุผลแล้ว ผลการดำเนินการของเจ้าหน้าที่กระบวนการยุติธรรม
 ในชั้นอัยการ และศาลก็จะดำเนินการเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมได้โดยยาก² การ
 สืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจมีแนวความคิดว่า การสืบสวนจะมีประสิทธิผล
 เพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับ การเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานในค่านีของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
 กล่าวคือ ถ้าเจ้าหน้าที่ตำรวจปฏิบัติงานในค่านีอย่างเข้มแข็งก็ย่อมจะทำให้การดำเนิน
 งานในค่านีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการสืบสวนสอบสวนนั้นมีปัจจัยหลาย ๆ
 อย่างที่เกื้อหนุนที่จะทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานให้ไ้ผลคือ ปัจจัย
 ที่สำคัญอันหนึ่งที่จะศึกษาในที่นี้คือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

เนื่องจากการสอบสวนคดีอาญามีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการอำนวยความ
 ยุติธรรม ตลอดจนมีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ และความรู้สึกของประชาชนโดยส่วนรวม
 เป็นอย่างมาก กรมตำรวจได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้มีคำสั่งที่ 1541/2532
 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2532 แต่งตั้งข้าราชการตำรวจให้ดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการ
 (สอบสวน) กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ กองบังคับการตำรวจนครบาล
 พระนครใต้ และกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี ซึ่งอยู่ในสายของกองบัญชาการ
 ตำรวจนครบาล รวม 45 ตำแหน่ง โดยแบ่งเป็นสายกองบังคับการตำรวจนครบาล
 พระนครเหนือ 24 ตำแหน่ง กองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้ 11 ตำแหน่ง และ
 กองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี 10 ตำแหน่ง ซึ่งเป็นตำแหน่งใหม่เพิ่งแต่งตั้งขึ้นเป็น
 ครั้งแรก ทั้งนี้เพื่อให้รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้ชำนาญการสอบสวน
 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอบสวนคดีบางประเภทซึ่งเป็นคดีสำคัญ ทำให้การสอบสวน
 เสร็จสิ้นโดยเร็วสอดคล้องกับนโยบายการรักษาความสงบเรียบร้อยของกระทรวง

² พล.ต.ต. สง่า ควงอัมพร กับคณะ, การสืบสวนและสอบสวน (กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2521), คำนำ.

มหาคไทย และกรมตำรวจ และคำสั่งกรมตำรวจที่ 1555/2532 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2532 เรื่องอำนาจหน้าที่และระเบียบปฏิบัติในการสอบสวนของผู้ชำนาญงานสอบสวน กองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งกองบัญชาการตำรวจนครบาลก็ได้มีคำสั่งที่ 521/2532 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2532 โดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งกรมตำรวจที่ 1555/2532 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2532 ข้อ 5.2 มอบหมายประเภทคดีใหญ่ผู้ชำนาญงานสอบสวนในระดับต่าง ๆ ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลทำการสอบสวนด้วยตนเองสำหรับระดับรองผู้กำกับการ รับผิดชอบทำการสอบสวนคดีดังต่อไปนี้

1. ความผิดความประมวลกฎหมายอาญา ลักษณะที่ 5 ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน มาตรา 209
  - ลักษณะ 7 ความผิดเกี่ยวกับการปลอมแปลง หมวด 1 ทุกมาตรา
หมวด 2 มาตรา 250 ถึง 257 มาตรา 265 ถึง 269
  - ลักษณะ 11 ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง หมวด 1
มาตรา 313 ถึง 316
2. คดีการลักพาตัวเรียกค่าไถ่
3. ความผิดเกี่ยวกับเพศ มาตรา 277 ทวิ (2)
4. คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ สำหรับยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 และ 2 น้ำหนักตั้งแต่ 1,000 กรัมขึ้นไป ยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 3, 4 และ 5 น้ำหนักตั้งแต่ 1,000 กิโลกรัมขึ้นไป
5. คดีที่กล่าวหาหมายตำรวจชั้นสารวัตรใหญ่ หรือสารวัตรมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย
6. ความผิดเกี่ยวกับการใช้อาวุธสงคราม วัตถุระเบิด ประกอบอาชญากรรม โดยมีผู้ร่วมกระทำผิดตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป

7. คดีที่บุคคลรวมกลุ่มในลักษณะเป็นแก๊งค์ประกอบมีจลาจลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น กลุ่มมือปืนรับจ้าง กลุ่มคนอันธพาล กลุ่มจับคนไปเรียกค่าไถ่ กลุ่มขู่เชิญเรียกค่าคุ้มครอง กลุ่มค้าอาวุธผิดกฎหมาย กลุ่มค้ายาเสพติดให้โทษ กลุ่มโจรกรรมรถยนต์ กลุ่มลักพระพุทธรูป กลุ่มลักทรัพย์สินในอาคาร กลุ่มลักโค - กระบือ ช่าง มา เครื่องการเกษตร หรือกลุ่มบุคคลที่ประกอบการอื่นเป็นภัยต่อสังคม เช่น กลุ่มจัดหางานโดยหลอกลวงคนทำงาน หรือหลอกลวงคนไปทำงานต่างประเทศเหล่านี้เป็นต้น เฉพาะที่เกิดขึ้นหลายห้องที่ในเขตอำนาจของกักขังการ เคียวกัน

8. คดีที่ผู้บังคับบัญชา ชั้นผู้บัญชาการ ผู้บังคับการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เห็นสมควรให้ทำการสอบสวน

ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการสอบสวนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้อง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันรองผู้กำกับการ (สอบสวน) ทำหน้าที่เป็นผู้ชำนาญงานสอบสวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาล มีจำนวน 45 นาย และผู้ที่ประจำตำแหน่งรองผู้กำกับการไต่สวน ความคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งที่กรมตำรวจกำหนดไว้จะต้องเป็นผู้มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจเอกขึ้นไปถึงพันตำรวจโท และมีคุณวุฒิอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนด เช่น ร.บ. (ตร.) นบ. หรือ รบ. หรือข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่สอบเลื่อนเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรได้ เป็นต้น ซึ่งนายตำรวจที่ดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการเหล่านี้จะมีภูมิลำเนาต่างจังหวัดแตกต่างกัน ไม่ว่า อายุ อายุราชการ คุณวุฒิ สถานภาพ การสมรส อัตราเงินเดือน ระยะเวลาที่เป็นพันตำรวจโทมาแล้ว ปัจจุบันต่าง ๆ เหล่านี้ น่าจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่เกี่ยวโยงไปถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองบัญชาการตำรวจนครบาล

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจจะศึกษาถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองบัญชาการตำรวจนครบาล ว่ามีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการเพียงไร โดยจะศึกษาถึงความสัมพันธ์และเปรียบเทียบ

ภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจของ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ที่แตกต่างกันทางด้าน อายุ อายุราชการ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่เคยเป็นสารวัตร หรือสารวัตรใหญ่ มาก่อน วาปัจจุบันต่าง ๆ เหล่านี้ น่าจะเป็นเหตุหนึ่งที่เกี่ยวข้องไปถึงความพึงพอใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานหรือไม่ การศึกษาความพึงพอใจของ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ยังไม่มีผู้ใด ศึกษาวิจัยมาก่อน เพราะตำแหน่งนี้เป็นตำแหน่งซึ่งกรมตำรวจเพิ่งแต่งตั้งขึ้นมาใหม่ เพื่อเป็นการขยายอัตรา ผู้วิจัยจึงคิดว่าเป็นเรื่องน่าสนใจและมีความสำคัญต่อการ บริหารงานบุคคลในกรมตำรวจขณะนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยเลือก ศึกษาในเรื่องนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบความพึงพอใจในการ ปฏิบัติหน้าที่ราชการของ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) รวมทั้งศึกษาถึงความสัมพันธ์ ของปัจจัยสังคมเศรษฐกิจกับระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติราชการ โดยอาจแยก กล่าวได้ดังนี้

1. ศึกษาทัศนคติในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความพึงพอใจของ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ได้แก่ ทัศนคติเกี่ยวกับสภาพงาน ทัศนคติเกี่ยวกับผู้บังคับบัญชา ทัศนคติ เกี่ยวกับเพื่อนร่วมงาน ทัศนคติเกี่ยวกับโอกาสก้าวหน้า ทัศนคติเกี่ยวกับความยุติธรรม ทัศนคติเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของอาชีพ ทัศนคติเกี่ยวกับรายได้และสวัสดิการ ทัศนคติเกี่ยวกับ ความมั่นคงในหน้าที่การงาน

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสังคมเศรษฐกิจของ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ได้แก่ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษาสูงสุด คุณวุฒิปริญญาตรี สถานภาพ การสมรส อาชีพของภรรยา อาชีพของมิตาภรรยา การอบรมหลักสูตรโรงเรียนผู้กำกับ-การ อัตราเงินเดือนปัจจุบัน ระยะเวลาเงินเดือนเต็มขั้นพันตำรวจโท ระยะเวลาค่าแรง

ตำแหน่งสารวัตรหรือเทียบเท่า การเคยดำรงตำแหน่งสารวัตรใหญ่ ระยะเวลาดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการ ระยะเวลาได้เลื่อนยศเป็นพันตำรวจโท กับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ทั้งใน "ค่านลักษณะงาน สภาพแวดล้อมและสวัสดิการ

3. ศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของรองผู้กำกับการ (สอบสวน) อันประกอบด้วย สภาพงาน ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน โอกาสก้าวหน้า ความยุติธรรมในหน่วยงาน ศักดิ์ศรีของอาชีพ รายได้ และสวัสดิการ ความมั่นคงในหน้าที่การงาน โอกาสแสดงความคิดเห็นและปริมาณงานที่รับผิดชอบ

ความสำคัญของการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และมีส่วนช่วยให้เข้าใจถึงสภาพความพึงพอใจของข้าราชการตำรวจ ระดับ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ว่ามีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างไร รวมถึงปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ทางวิชาการนั้น คือ การวิจัยเชิงประจักษ์ในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยโดยอาศัยกรอบทางทฤษฎีและผลงานทางวิชาการ ซึ่งจะช่วยในการสังเคราะห์ความรู้ (body of knowledge) เกี่ยวกับเรื่องนี้ในอนาคต นอกจากนี้การศึกษาเชิงประจักษ์ (empirical research) ยังเป็นการศึกษาที่จะช่วยให้นักวิชาการได้มีโลกทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจกว้างขวางยิ่งขึ้น นอกเหนือไปจากการศึกษาแบบปกติสถาน (normative)

ประโยชน์ทางด้านการปฏิบัติ ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ว่ามีความพึงพอใจหรือไม่เพียงใด เพื่อจะได้นำผลการศึกษานี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานบุคคล

ของกองบัญชาการตำรวจนครบาลได้ถูกต้องยิ่งขึ้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของ รอง-
ผู้กำกับการ (สอบสวน) มีประสิทธิภาพและตอบสนองนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดไว้

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและ
ภูมิหลังทางสังคม เศรษฐกิจของ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ชำนาญ
งานสอบสวนในกองบัญชาการตำรวจนครบาล จำนวน 3 กองบังคับการ แบ่งได้ดังนี้

1. สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครเหนือ
2. สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาลพระนครใต้
3. สังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี

นายตำรวจระดับ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ใน 3 กองบังคับการ ผู้วิจัย
จะศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยแบ่งตามภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจ
ว่า แต่ละกลุ่มมีระดับความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างไร โดยจำกัด
ขอบเขตการศึกษาเฉพาะรองผู้กำกับการ (สอบสวน) ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ชำนาญงานสอบสวน
ส่วนเท่านั้น เนื่องจากนายตำรวจกลุ่มนี้เป็นนักบริหารและผู้ปฏิบัติการที่จะเป็นตัวอย่างให้
การทำงานด้านการสอบสวนคดีอาญาและการให้บริการประชาชนในกรุงเทพฯ บรรลุ
เป้าหมายที่กองบัญชาการตำรวจนครบาลได้วางไว้

สมมติฐานและตัวแปรในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

"นายตำรวจระดับ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ที่มีภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจ
แตกต่างกัน จะมีระดับความพึงพอใจแตกต่างกัน"

ตัวแปร ที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม
ดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ซึ่งจากการค้นคว้าทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (อันจะนำเสนอในบทที่ 2)
ทำให้ได้องค์ประกอบของความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการในแง่มุมต่าง ๆ
ดังต่อไปนี้

- ทัศนคติต่อสภาพของงานที่ทำ
- ทัศนคติต่อผู้บังคับบัญชา
- ทัศนคติเพื่อนร่วมงาน
- ทัศนคติโอกาสความก้าวหน้าในการทำงาน
- ทัศนคติเกี่ยวกับความยุติธรรม
- ทัศนคติเกี่ยวกับศักดิ์ศรีของอาชีพ
- ทัศนคติเกี่ยวกับรายได้และสวัสดิการ
- ทัศนคติเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัย

ตัวแปรตาม จะ ได้แก่ ภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจในแง่มุมต่าง ๆ
ตามที่ทฤษฎีและงานวิจัยก่อน ๆ มา (บทที่ 2) ได้เคยให้ความสำคัญเอาไว้ โดย
แง่มุมของภูมิหลังทางสังคมเศรษฐกิจที่นำมาใช้ศึกษา จะได้ระบุไว้เป็นลำดับต่อไปใน
ส่วนของนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์

ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หมายถึง ทัศนคติในเชิงบวกของ
บุคคลที่มีต่องานที่ทำ ซึ่งอาจจะสืบเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม การบริหารงาน ซึ่งใน
ที่นี้จะพิจารณาจากโอกาสความก้าวหน้า การที่ผู้นั้นยอมรับผลงาน ความมั่นคงในการ
ทำงาน นโยบายการบริหารความรับผิดชอบในงาน และสวัสดิการด้านต่าง ๆ

ข้าราชการตำรวจระดับรองผู้กำกับการ หมายถึง ข้าราชการตำรวจ ยศร้อยตำรวจเอกขึ้นไป แต่ไม่สูงกว่าพันตำรวจโท ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากอธิบดี กรมตำรวจให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว (ตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. 2521 มาตรา 24 (5))

รองผู้กำกับการ (สอบสวน) กองบัญชาการตำรวจนครบาล หมายถึง นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่ดำรงตำแหน่ง รองผู้กำกับการ (สอบสวน) สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ชำนาญงานสอบสวน ตามคำสั่งกรมตำรวจ ที่ 1555/2532 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2532

กองบัญชาการตำรวจนครบาล หมายถึง หน่วยงานของกรมตำรวจ ที่มี หน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อย สืบสวนสอบสวนปราบปรามอาชญากรรมในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

ภูมิหลังสังคมเศรษฐกิจ หมายถึง ตัวแปรทางด้านอายุ อายุราชการ ระดับ การศึกษาสูงสุด วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี สถานภาพการสมรส อาชีพของภรรยา อาชีพของบิดามารดา การอบรมหลักสูตรโรงเรียนผู้กำกับการ อัตราเงินเดือน ระยะเวลาเงินเดือนเต็มขั้นพันตำรวจโท ระดับ ส.3 ชั้น 14 (15,500 บาท) ระยะเวลา ดำรงตำแหน่งสารวัตรหรือเทียบเท่า การเคยดำรงตำแหน่งสารวัตรใหญ่ ระยะเวลา ดำรงตำแหน่งรองผู้กำกับการมาแล้ว ระยะเวลาได้รับการเลื่อนยศเป็นพันตำรวจโท มาแล้ว

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. จะทำให้ทราบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของ รอง-ผู้กำกับการ (สอบสวน) คดีหรือไม่อย่างไร
2. จะช่วยเป็นแนวทางให้ผู้บริหารได้หาทางแก้ไข ปรับปรุงและหาวิธีสร้าง ความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของ รองผู้กำกับการ (สอบสวน) ได้อย่าง ถูกต้อง

3. จะช่วยเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานบุคคลของกองบัญชาการตำรวจนครบาลและกรมตำรวจต่อไป

4. จะเป็นแนวทางศึกษา ค้นคว้า วิจัย เกี่ยวกับความพึงพอใจในการปฏิบัติราชการของข้าราชการตำรวจในระดัต่างๆ และในแง่มุมอื่น ๆ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

